

ul. Strzegomska 42 j /14, 53-611 Wrocław, Polska
www.geoplan.com.pl, email: info@geoplan.com.pl
tel/fax. (+48)71/3590509, kom. 0501475117
NIP 8981635959, REGON 932773864

GEOPLAN

Inwestor:

GMINA CHEŁM ŚLĄSKI
ul. Konarskiego 2
41-403 Chełm Śląski

Temat:

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU W REJONIE ULIC CHEŁMSKIEJ, GAMROT ORAZ
SKALNEJ – CZĘŚĆ A**

Zakres dokumentów:

Prognoza oddziaływania na środowisko

Data:

22 czerwca 2018 r.

Zespół autorski:

mgr inż. Adrian Luszka – upr. Z-381/KW/247/2014 główny projektant

mgr inż. Katarzyna Matusiak - projektant

mgr inż. Maciej Niźborski - projektant

mgr Tomasz Miłowski - spec. z zakresu ochrony środowiska

mgr inż. Ewa Smolińska - mł. as. projektanta

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	4
1.1	CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
1.3	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU ..	5
1.4	USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	7
2.1	POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	7
2.2	BUDOWA GEOLOGICZNA	7
2.3	WODY POWIERZCHNIOWE	8
2.4	WODY PODZIEMNE	8
2.5	KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE	9
2.6	UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ.....	9
2.7	GLEBY	11
2.8	ZASOBY NATURALNE	11
2.9	PRZYRODA OŻYWIONA	17
2.10	OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.....	12
2.11	KRAJOBRAZ	12
2.12	ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	12
2.13	STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	12
2.14	JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO	12
3.	OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	13
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	13
5.	SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU.....	13
5.1	WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	13
5.2	WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	14
5.3	WPŁYW NA KLIMAT	14
5.4	WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	14
5.5	WPŁYW NA GLEBY	14
5.6	WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	14
5.7	WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ	15
5.8	WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.....	15
5.9	WPŁYW NA KRAJOBRAZ.....	15
5.10	WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	15
5.11	WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	16
5.11.1	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	16
5.11.2	KLIMAT AKUSTYCZNY	16
5.11.3	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	17
5.11.4	GOSPODARKA ODPADAMI	17
5.11.5	TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	17
5.11.6	ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI.....	17
6	PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	17
7	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	18
8	MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000.....	19

9	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	19
10	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	20
11	LITERATURA.....	22
12	DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA.....	23

Spis rysunków

Rys. 1 **Położenie geograficzne**

Rys. 2 **Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji**

Oświadczenie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2018 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko sporządzonego w 2018 r. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski dla terenu w rejonie ulic Chełmskiej, Gamrot oraz Skalnej – Część A. Z opracowania wyłączone niewielki fragment terenu (część B, ok. 0,35 ha), który będzie procedowany w późniejszym okresie.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu naruszą zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenów ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja jego ustaleń na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera:

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęte Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;

Na analizowanym obszarze brak jest obowiązującego mpzp.

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zapoznano się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu;
- zapoznano się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą;
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą (w kwietniu 2018 r.);
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Sporządzając niniejszą prognozę, nie dostrzeżono celów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego oraz krajowego, które odnosiłyby się bezpośrednio do obszaru objętego sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, tak pod względem geograficznym, jak i funkcjonalnym. Jednak należy zwrócić uwagę na to, że prawodawstwo krajowe, międzynarodowe i wspólnotowe w sposób mniej lub bardziej abstrakcyjny formułuje określone zasady postępowania (np. nakazy i zakazy). Odnoszą się one również do zagadnień z zakresu ochrony środowiska związanych ze stanowaniem prawa miejscowego.

Na szczeblu krajowym do najważniejszych uwzględnionych w projekcie planu aktów prawnych, zawierających cele ochrony środowiska należą:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1289 ze zm.),

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.).

Podkreślenia wymaga, że jednym z podstawowych celów wspólnotowych w zakresie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny wpływu na środowisko planów i programów, jest przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektowanego dokumentu w oparciu o przepisy rozdziału 1 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, uwzględniającej dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30). W granicach sporządzenia mpzp nie ma obszarów sieci Natura 2000, których podstawą wyznaczania są przepisy prawa wspólnotowego – tzw. Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej. Podsumowując, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które w świetle art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.) ustala się obligatoryjnie w planie, oparte są na normach prawa krajowego, zgodnych z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowym.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Do realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przystąpiono na podstawie Uchwały Nr XXXIX/224/2018 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 15 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ulic Chełmskiej, Gamrot oraz Skalnej. Z opracowania wyłączono niewielki fragment terenu (część B, ok. 0,35 ha), który będzie procedowany w późniejszym okresie. Celem planu jest niedopuszczenie do ekspansji zabudowy na tereny, które nie są do tego przewidziane w obowiązującej Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski i jednocześnie umożliwienie procesów inwestycyjnych na obszarach przeznaczonych pod urbanizację. W projekcie mpzp ustalono następujące przeznaczenia terenów:

MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

MN/U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową usługową;

MN-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej;

U/MN – teren zabudowy usługowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową jednorodziną;

U – teren zabudowy usługowej;

R – teren rolniczy;

ZZO – teren zieleni zorganizowanej;

KDG – teren dróg publicznych klasy głównej;

KDL – teren dróg publicznych klasy lokalnej;

KDD – teren dróg publicznych klasy dojazdowej;

KDW – teren dróg wewnętrznych.

Projekt miejscowego planu utrwała rolniczy oraz przyrodniczy charakter południowo-wschodniej części obszaru, wyznaczając tereny R oraz ZZO – zieleni zorganizowanej. Sankcjonuje także istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usługowej, dodatkowo poszerzając ich zasięg. Jako tereny mieszkaniowe jednorodzinne oraz z dopuszczeniem usług wskazano tu obszary wzdłuż ul. Skalnej, ul. Chełmskiej i ul. Gamrot, które w dużej mierze będą stanowiły uzupełnienie istniejącej zabudowy. Wprowadzenie dla części 10.MN przeznaczenia niezgodnego ze Studium (teren rolniczy) wynika z wydanych decyzji o warunkach zabudowy. Nie wprowadza się nowych odcinków dróg. Na analizowanym obszarze nie obowiązuje żaden miejscowy plan. W takich okolicznościach proces zabudowywania terenów przebiega na podstawie decyzji o

warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Instrument ten uznaje się za niedoskonały z punktu widzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, w związku z czym uchwalenie planu pozwoli na racjonalne gospodarowanie przestrzenią w oparciu o wymagania ładu przestrzennego. Obszar opracowania nie cechuje się szczególnymi wartościami architektonicznymi, walory krajobrazowe zostały natomiast uwzględnione poprzez ustalenie strefy „K” ochrony krajobrazu kulturowego, w obrębie której pozostawia się tereny w przeznaczeniu rolniczym i przyrodniczym, jako zieleń zorganizowaną.

Spośród pozostałych uwarunkowań przyrodniczych w projekcie planu uwzględniono występowanie strefy archeologicznej, złóż węgla kamiennego oraz terenu górniczego. Nie wyróżnia się tu jakiegokolwiek formy ochrony przyrody, jak również zjawisk powodziowych i osuwiskowych. Na obszarze przewidzianym do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych, czy cenne siedliska przyrodnicze, a ustalenia planu nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska naturalnego. Niezwykle istotnym ustaleniem jest ochrona przed zabudową stoków Smutnej Góry w części północno-wschodniej.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Pod względem administracyjnym analizowany obszar o powierzchni ok. 40 ha zlokalizowany jest w województwie śląskim, w powiecie bieruńsko-lędzkim, w północno-wschodniej części gminy Chełm Śląski. Jego północną granicę wyznacza ul. Gamrot, zachodnią – ul. Chełmska (DW934), południową i częściowo wschodnią – ul. Skalna. Granica w części północno-wschodniej przebiega nieregularnie po znajdujących się tu ruderalnych nieużytkach.

W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego¹, analizowany teren znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), mezoregionie Pagóry Jaworznickie (341.14).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Tak na analizowanym obszarze, jak i w granicach całej gminy w podłożu występują kolejno warstwy karbońskie, triasowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Utwory karbonu mają charakter fałdowo-błokowy. Piętro to w całości jest stosunkowo słabo zbadane i trudno jest wydzielić w jego obrębie jednostki tektoniczne. Dobry stopień rozpoznania cechuje tylko warstwy przypowierzchniowe karbonu górnego, które poddane są eksploatacji górniczej w kopalniach węgla kamiennego. Osady mezozoiczne należą do alpejskiego piętra strukturalnego i reprezentowane są przez utwory triasu. Piętro to ma charakter pokrywowy, pokrywając wyspowo najwyższe wzniesienia. Osady mezozoiczne zostały pocięte licznymi uskokami w czasie trwania orogenezy alpejskiej. Tektonika tych pokryw jest prawdopodobnie odzwierciedleniem struktur zrębowo-uskokowych starszego podłoża. Pod względem tektonicznym obszar gminy znajduje się w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które oddzielone stopniami uskoków przechodzi ku północy w Zapadlisko Górnośląskie. Występowanie obszaru w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego powoduje powszechność występowania w obniżeniach utworów trzeciorzędowych (miocen – baden), pokrywających zwartą warstwą dużą część gminy (na analizowanym obszarze ich pokrywa znajduje się tylko w części północnej).² Dalej w kierunku południowym odsłaniają się triasowe stoki ostańca Smutnej Góry. Warstwy trzeciorzędowe zalegają miększą warstwą ilów, mułków, piasków i piaskowców, które zaliczane są do warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich. Odsłaniające się w części południowej oraz zalegające pod przykrywą osadów czwartorzędowych w części północnej skały triasowe to wapienie płytowe, faliste oraz margle zaliczane do tzw. warstw gogolińskich. Wierzchołek Smutnej Góry (poza granicami opracowania) tworzą dolomity kruszconośne. Zarówno warstwy gogolińskie, jak i dolomity kruszconośne zaliczane są do facji wapienia muszlowego, stanowiącego środkową część profilu skalnego triasu. Wzgórze Smutna Góra stanowi ważny element morfologiczny gminy Chełm Śląski, jednocześnie będąc charakterystycznym wzniesieniem Pagórów Jaworznickich.

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.;

² Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1978;

Powierzchniową budowę geologiczną gminy tworzą głównie rozległe pola piasków i żwirów lodowcowych i wodnolodowcowych, deponowane tu w trakcie Zlodowacenia Środkowopolskiego³, które występują w centralnej i północnej części planu.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące i stojące

Tak na analizowanym obszarze, jak i w jego pobliżu nie występują jakiegokolwiek cieków powierzchniowych, czy zbiorniki wód stojących.

Jednolite części wód powierzchniowych

Na analizowanym obszarze nie występują cieków, które wyznaczone zostały jako JCWP. Jego zachodnia część znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW20006211949 Potok Goławiecki, zaś część wschodnia – JCWP nr PLRW20006212994 Imielinka.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym obszarze nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które wskazywane byłyby przez KZGW na mapach z 2015 r., ani jakiegokolwiek inne zagrożenia powodziowe.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków⁴, analizowany teren znajduje się w Regionie Górnośląskim XVI i podregionie Łaziskim XVI 3. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory karbonu, jednak znaczenie mają również utwory czwartorzędowe i triasowe. Na analizowanym terenie w profilu hydrogeologicznym występują piętra wodonośne w utworach czwartorzędowych oraz karbońskich, lecz za piętro użytkowe uznane zostało jedynie piętro karbońskie, w którym wydzielono jednostkę hydrogeologiczną⁵ 4Q/bC₃ (część zachodnia terenu) i 3cC₃II (część centralna i wschodnia).

Czwartorzędowe piętro wodonośne

Osady czwartorzędowe należą do najbardziej zróżnicowanych pod względem litologicznym, co powoduje, iż charakteryzują się także zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi. Najlepsze warunki dla gromadzenia wody występują w miejscach występowania utworów fluwialnych i fluwioglacjalnych (piaski i żwiry). W podłożu tych piasków wyróżnia się miększe warstwy nieprzepuszczalne czwartorzędu i trzeciorzędu. Zwierciadło wody w piętrze czwartorzędowym utrzymuje się na głębokościach rzędu 0 do 2 m w obrębie dolin i odpowiednio głębiej w obrębie wyniesień i ujawnia wahania zależne od stanu opadów atmosferycznych, dochodzące w ostatnich latach nawet do kilku metrów. Największe miąższości wód czwartorzędowych występują w obrębie dolin kopalnych, wypełnionych piaszczysto-żwirowymi utworami czwartorzędowymi. Zasilanie poziomów wodonośnych odbywa się na całej powierzchni występowania utworów czwartorzędowych. W strefach drenażu dolin może mieć miejsce zasilanie lateralne i pionowe ascenzyjne ze starszych wiekowo poziomów wodonośnych.

Karbońskie piętro wodonośne

W profilu hydrogeologicznym karbonu górnego występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych, zbudowanych z piaskowców i mułowców. Poziomy te, o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych ilowców. W obszarach sedymentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych

³ Biernat S., Krysowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1958 r.

⁴ Józwiak A., Kowalczyńska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1986 r.;

⁵ Gatlik J., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1997 r.;

oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami. Karbońskie poziomy wodonośne charakteryzują się zróżnicowanymi właściwościami i parametrami hydrogeologicznymi. Ich zasilanie następuje na ich bezpośrednich wychodniach lub poprzez przepuszczalne utwory czwartorzędu, trzeciorzędu i triasu. Intensywność zasilania jest zależna od warunków przykrycia i przepuszczalności utworów nadległych. Maksymalne zasilanie zachodzi poprzez silnie wodonośne utwory czwartorzędu, występujące w dolinach rzek współczesnych i w dolinach kopalnych. Podstawę drenażu karbońskich poziomów wodonośnych w warunkach naturalnego środowiska stanowiły doliny rzek, głównie Przemszy i jej dopływów, zaś głębokość drenażu nie przekraczała 150 m. Obecnie podstawę tą stanowią wyrobiska górnicze kopalń węgla kamiennego. Na obszarze gminy poziom ten jest drenowany przez KWK „Ziemowit” i KWK „Piast”, które pompują z poziomu karbońskiego znaczne ilości wody. Utwory karbońskie zawierają wody zwykłe o typie szczelinowo-porowym, które występują głównie w piaskowcach, rzadziej zaś w zlepieńcach. Poziomy wodonośne, z uwagi na przewarstwienia piaskowca utworami nieprzepuszczalnymi, występują wielowarstwowo.

Na analizowanym obszarze potencjalna wydajność studni wierconej jest niska i wynosi $> 10 \text{ m}^3/\text{h}$, zaś zasoby dyspozycyjne jednostkowe zostały określone pomiędzy $100 \text{ a } 200 \text{ m}^3/24\text{h}/\text{km}^2$. Stopień ich zagrożenia został określony jako średni, co uwarunkowane jest słabą izolacją oraz obecnością ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód również jest średnia, a woda wymaga prostego uzdatnienia. Parametry obu jednostek hydrogeologicznych przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Miąszość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
3cC ₃ II	C	84	2,1	180	415	159
4Q/bC ₃ II	Q-C	71,7	15,3	85	419	176

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według danych Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym obszarze nie występują tak główne, jak i lokalne zbiorniki wód podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych

W podziale na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) zachodnia część analizowanego obszaru znajduje się w JCWPd nr 157, zaś część wschodnia w JCWPd nr 146.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód podziemnych, ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE

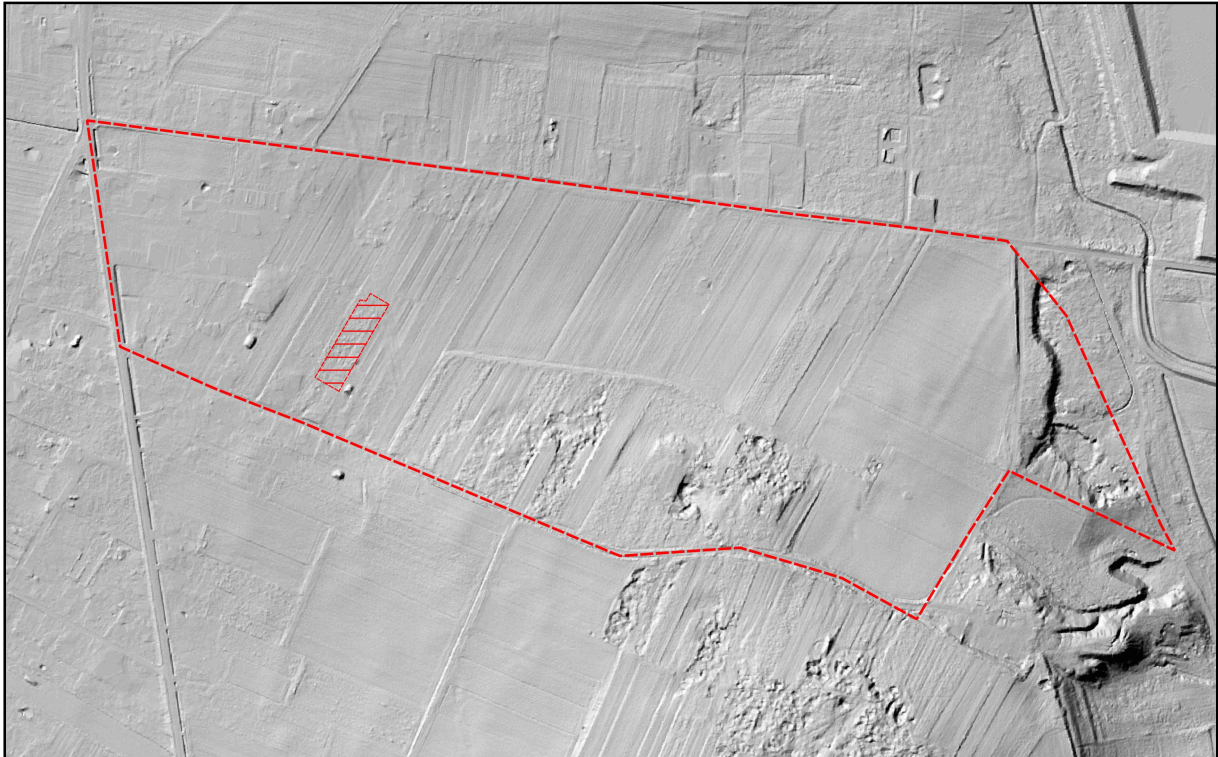
Według podziału Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne, analizowany obszar leży w obrębie dzielnicy częstochowsko-kieleckiej, gdzie średnioroczna temperatura powietrza wynosi 8°C , czas zalegania pokrywy śnieżnej dochodzi do 100 dni, a długość okresu wegetacyjnego waha się od 200 do 210 dni. Roczne sumy opadów kształtują się na poziomie 750 - 850 mm. W ciągu roku przeważają wiatry zgodne z ogólną cyrkulacją atmosferyczną, których kierunek dodatkowo modyfikowany jest przez rzeźbę terenu, w skutek czego zaznacza się przewaga wiatrów zachodnich, południowo-zachodnich i wschodnich o średnich prędkościach od 3 do 4 m/s .⁶

2.6 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Ukształtowanie terenu

⁶ Absalon i in. Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, GGK, Warszawa, 2002

Cały teren objęty opracowaniem wchodzi w skład mezoregionu Pagórów Jaworznickich. Obszar wyżynny Pagórów Jaworznickich stanowi ciąg zrębów tektonicznych zbudowanych z utworów triasu, spod których lokalnie odsłaniają się skały karbonu górnego. W ich zasięgu wydzieliła się Pagóry Imielińskie oraz Pagóry Łędzińskie. Wysokości pagórów przekraczają 300 m n.p.m. Wśród nich wyróżniają się triasowe ostańce denudacyjne: Góra pod Wiankiem (357 m n.p.m.), Wójtowa Góra (316 m n.p.m.), Lipie (308 m n.p.m.), Korzeniec (310 m n.p.m.), Grodzisko (313 m n.p.m.) i Wzgórze Skała (lub Górka Cmentarna, 291 m n.p.m.). Wszystkie ww. formy znajdują się poza granicami analizowanego obszaru, jednak pozostają doskonale widoczne z jego obszaru. Na terenie objętym planem znajduje się zbocze jednego tego typu ostańca, jest to wzgórze Smutna Góra o wysokości 284 m n.p.m. Wysokość względna pomiędzy jego szczytem a doliną Przemszy wynosi aż 60 metrów. Po wschodniej stronie wzgórza oraz rzek Przemszy i Imielinki, już na terenie gminy Chelmek, wznosi się Wzgórze Skała, kolejny charakterystyczny ostaniec tego regionu. Z racji usytuowania pomiędzy dwoma triasowymi wzgórzami o dużych wysokościach względnych, Przemsza płynie tu przełomem. Między pagórami występują rozległe równiny wodnolodowcowe o wysokościach od 250 do 270 m n.p.m. i szerokie doliny rzeczne, w dnach których występują utwory holocenu. Bezpośrednio analizowany teren położony jest na północnym zboczu Smutnej Góry. Rzędne w części północno-zachodniej, w rejonie ul. Gamrot wynoszą ok. 242 m n.p.m., w części północno-wschodniej, gdzie teren opada do doliny Imielinki – 238 m n.p.m, zaś w części południowo-wschodniej, w najwyższym miejscu obszaru – ok. 263 m n.p.m.

Rysunek 1 Ukształtowanie analizowanego terenu na podstawie Numerycznego Modelu Terenu

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych oraz występowania terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Osiadania terenu związane z działalnością górnictwem

W głębokim podłożu analizowanego obszaru znajdują się złoża węgla kamiennego: Ziemowit i Piast. Dla potrzeb ich eksploatacji utworzono obszary i tereny górnicze: Łędziny I, Bieruń II i Imielin I.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w opracowaniu ekofizjograficznym problemowym z 2007 r.⁷, w podłożu analizowanego obszaru eksploatacja była już prowadzona, co doprowadziło do odkształceń terenu. Jednocześnie przekazane przez KWK Ziemowit i KWK Piast dane wykładają, iż będzie ona kontynuowana, co może doprowadzić do powstania dalszych osiadań i odkształceń. Każda z kopalń wskazuje na możliwość powstania osiadań do 2 metrów oraz wystąpienia trzeciej kategorii terenu górniczego. Jednak ze względu na położenie terenów górniczych obok siebie, możliwe jest nakładanie się wpływów eksploatacji, mogą one również zmieniać się w czasie. W przypadku realizacji zabudowy zalecane jest każdorazowe uwzględnienie aktualnych czynników geologiczno-górnich. Informacje na ich temat można pozyskać w zakładach górniczych.

2.7 GLEBY

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą w niższych częściach obszaru występują gleby piaskowe różnych typów genetycznych zaliczane do gleb bielcowych, rdzawych i brunatnych kwaśnych, które zostały włączone do kompleksu żytniego słabego. W wyższych położeniach Smutnej Góry, tam gdzie odsłaniają się warstwy wapieni i dolomitów triasowych, występują rędziny zaliczone do kompleksu pszennego wadliwego. Według mapy bonitacyjnej gleb znajdują się tu grunty orne klasy RIVb oraz pastwiska klasy V. W zdecydowanej większości gleby te pozostają w użytkowaniu, jedynie fragment położony w części wschodniej pozostaje ugorowany.

2.8 ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego terenu wydzielono dwa złoża węgla kamiennego: w części zachodniej złożo Ziemowit (ID Midas 374), zaś w części wschodniej złożo Piast (ID Midas 299). Oba złoża poddane są eksploatacji górniczej, a dla potrzeb ich udostępniania utworzono obszary górnicze Lędziny I (złożo Ziemowit) oraz Bieruń II (złożo Piast), których granice pokrywają się z granicami złóż węgla. Dodatkowo na analizowanym obszarze wyznaczono tereny górnicze: Lędziny I, Bieruń II oraz Imielin I. W części centralnej i południowej granice złóż, obszarów i terenów górniczych pokrywają się, zaś na północy tereny górnicze nakładają się na siebie częściowo.

Ziemowit ID Midas 374 Złożo Ziemowit zajmuje centralną i północno-zachodnią część gminy. Występuje tu 48 pokładów węgla kamiennego, o średniej łącznej miąższości 56 m, należących do warstw łaziskich i orzeskich. Grubość interwału udokumentowanego wynosi od 423 m do 1000 m. Są to węgle energetyczne. Średnia zawartość popiołu w węglu wynosi 14,4%, siarki całkowitej – 1,55%, zaś wartość opałowa 24030 kJ/kg. Jako kopaliny towarzyszące występują tu łupki ogniotrwałe w formie przerostów o grubości od 0,5 cm do 15 cm oraz metan pokładów węgla. Złożo to jest eksploatowane przez KWK Ziemowit, a dla potrzeb wydobywania utworzono obszar i teren górniczy Lędziny I i Imielin I. Obiekt zakładu górniczego znajduje się poza granicami Chełma Śląskiego, w granicach sąsiedniej gminy Lędziny.

Złożo węgla kamiennego „Piast”⁸ - Udokumentowane w kategorii A+B+C1+C2 złożo „Piast”, o powierzchni 48313 ha. Średnia miąższość udokumentowanej do głębokości 1000 m serii złożowej wynosi 550 m, natomiast sumaryczna miąższość pokładów przemysłowych waha się od 20 do 50 m. Należą one do warstw łaziskich i orzeskich. Występują w nich węgle energetyczne typu 31 i 32. Zawartość siarki całkowitej w węglu mieści się w przedziale od 0,4 do 5,0% (średnio 1,20%), zawartość popiołu w przedziale od 6,0 do 38,0%, średnio (15,0%), zaś wartość opałowa w przedziale od 16.800 do 29.800 kJ/kg, średnio (24.173 kJ/kg). Eksploatacja tego złoża prowadzona jest od lat 70-tych XX wieku przez KWK Piast z siedzibą w Bieruniu.

2.9 PRZYRODA OŻYWIONA

Na analizowany obszar składa się mozaika terenów zurbanizowanych oraz gruntów rolnych. Zwarta zabudowa występuje głównie w zachodniej części terenu – wzdłuż ul. Chełmskiej, ul. Gamrot i ul. Skalnej, zaś w części północno-wschodniej, tj. wzdłuż ul. Gamrot, charakteryzuje ją rozproszenie

⁷ Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;

⁸ Informacje dotyczące złóż na podstawie Strzezińska K., Formowicz R., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG 2002 r. oraz Bilans zasobów kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2016 r. MŚ, PIG, Warszawa 2017 r.;

– przeplatają ją grunty orne. W części południowo-wschodniej, na stokach Smutnej Góry, zabudowa nie występuje. Na przeważającym odsetku obszaru przeważają grunty orne pozostające w uprawie. Grunty ugorowane pojawiają się tylko w części wschodniej, na wschód od ul. Smutnej, gdzie rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym z topolą osiką, brzozą brodawkowatą i robiną akacjową oraz na niewielkich fragmentach południowej części terenu, gdzie pojawia się roślinność ruderalna, taka jak trzcinnik piaskowy, wrotycz, nawłocie itp. Wierzchołek Smutnej Góry znajduje się poza południową granicą opracowania. Wzgórze to posiada duże walory krajobrazowe, to jednak jego wartość przyrodnicza jest znikoma. Rosną tu głównie robinie akacjowe, będące gatunkiem obcym naszej flory. Za typową dla tego miejsca roślinność uznaje się buczyny lub grądy, zaś na terenach wylesionych - murawy kserotermiczne, niestety na Smutnej Górze siedliska tego typu nie występują.

Na analizowanym obszarze nie wyróżnia się stanowisk gatunków roślin chronionych ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych, niemniej stoki Smutnej Góry mają duży walor krajobrazowy oraz znaczenie historyczne.

2.10 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.). Stoki Smutnej Góry były proponowane do objęcia ochroną zarówno w opracowaniu ekofizjograficznym⁹, jak i w suikzp gminy.¹⁰ Dokumenty te nie precyzują konkretnej formy ochrony, wskazują jednak na konieczność ochrony walorów krajobrazowych. Wśród form ochrony przyrody odpowiednie byłyby tu: obszar chronionego krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy lub użytek ekologiczny.

2.11 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie wyróżnić można dwa typy krajobrazu: krajobraz podmiejskich dzielnic z zabudową mieszkaniową jednorodzinną wzdłuż głównych ulic w części zachodniej oraz krajobraz rolniczy na wschodzie. Przedmiotowym obszarze brak jest wartościowych elementów krajobrazu, choć należy mieć na uwadze bliskość Smutnej Góry. Z ul. Gamrot rozciągają się interesujące otwarcie widokowe w kierunku południowym na wzgórze. Również z samego wzgórza, z rejonu ul. Skalnej i z wyższych partii, które położone są poza obszarem mpzp, rozciągają się doskonale i rozległe otwarcia widokowe, pozwalające na obserwację krajobrazu niemal we wszystkich kierunkach. Po stronie wschodniej i północno-wschodniej widoczne są zabudowania Chełmka, a dalej Libiąża, Chrzanowa i Trzebini oraz przedzielające je lasy. Po stronie północno-wschodniej można zaobserwować imponujący Zbiornik Dzieńkowice, charakterystyczną elektrownię Jaworzno III oraz nowopowstały, gigantyczny blok elektrowni Jaworzno II. Z całego wzgórza doskonale widoczne są istotne elementy krajobrazu przemysłowego Śląska, Małopolski i Zagłębia: szyby kopalń Piast, Janina, Ziemowit, Brzeszcze, kominy zakładów chemicznych w Oświęcimiu, elektrownie Jaworzno, Siersza oraz daleko na horyzoncie Łaziska, czy zlokalizowany w Mysłowicach Wesołej maszt telewizyjny. Z elementów naturalnych wspaniale prezentują się pozostałe triasowe ostańce regionu: Wzgórze Skala w Chełmku, Wzgórze Golcówka, Korzeniec, Rauszowa Góra itp. Uzupełnienie krajobrazu stanowi widok na dolinę Przemszy i Wisły, zaś dalekim domknięciem krajobrazowym są pasma Beskidów. Teren Smutnej Góry, ze względu na wybitne walory krajobrazowe winien być chroniony przed jakąkolwiek zabudową, która naruszałaby możliwość kontemplowania i odbioru krajobrazu.

2.12 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w rejestrze zabytków lub w ewidencji zabytków za wyjątkiem stanowiska archeologicznego 9/101-49 AZP. Zostało ono wskazane w projekcie planu – zarówno na jego rysunku, jak i w części tekstowej.

⁹ Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;

¹⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęty Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze brak jest obowiązujących mpzp, zatem w związku z położeniem przedmiotowego terenu w pobliżu różnych typów zabudowy, realizacja nowej byłaby możliwa na drodze decyzji o warunkach zabudowy, na podstawie tzw. „zasady dobrego sąsiedztwa”. Tak więc w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego planu, obszar ten zostałby zabudowany w sposób niekontrolowany. Istniałaby możliwość realizacji zabudowy z dopuszczeniem pewnej dowolności, skutkującej powstaniem obiektów, które nie współgrałyby z otoczeniem lub byłyby lokalizowane niezgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony ładu przestrzennego.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym mpzp nie zdiagnozowano problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w tym związanych z występowaniem obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., gdyż takowe w jego granicach nie występują. Smutna Góra ze względu na swoje walory krajobrazowe i historyczne powinna zostać objęta ochroną prawną. Ustalenia planu dążą do ochrony zboczy wzgórz poprzez ograniczenie możliwości ich zabudowy.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącymi stawami czy ciekami, powodując ich likwidację. Na analizowanym obszarze, ani w jego pobliżu nie występują jakiegokolwiek wody powierzchniowe. Powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania miasta oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom, projekt planu ustala następujące zasady dotyczące gospodarki wodno-ściekowej:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia aglomeracji Chełm Śląski wyznaczonej Uchwałą Nr V/14/6/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 26 października 2015r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Chełm Śląski (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 4 listopada 2015r., poz. 5434);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości nakaz podłączenia działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na

działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub retencjonowanie z możliwością wtórnego wykorzystania;

Podsumowując – w związku z nowo wprowadzаныmi funkcjami oraz ustalonym nakazem odprowadzania ścieków systemem kanalizacji sanitarnej, nie przewiduje się zagrożenia wód powierzchniowych. W sąsiedztwie i częściowo na terenie objętym planem występuje infrastruktura kanalizacyjna, co minimalizuje jakiegokolwiek zagrożenie.

5.2 WPLÝW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze nie występuje żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych, jednak wyróżnia się tu użytkowe poziomy wodonosne w utworach karbońskich i czwartorzędowych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą, przedstawione już powyżej, zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. W związku z ustaleniami planu oraz jego charakterem, nie przewiduje się zagrożenia tego elementu środowiska.

5.3 WPLÝW NA KLIMAT

Na analizowanym obszarze, w miejscach gdzie brak jest zabudowy, obecnie istnieją głównie grunty rolne. Realizacja różnego typu funkcji związanych z urbanizacją w żaden sposób nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat gminy jako całości, jednak w wyniku zwiększenia powierzchni zabudowanej o zupełnie innym niż obecny współczynniku pojemności cieplnej i albedo oraz w wyniku zwiększenia szorstkości terenu, niewątpliwie zmianie ulegnie topoklimat lokalny. Występujący w miejscach obecnie niezagospodarowanych topoklimat terenów otwartych zostanie zastąpiony topoklimatem odpowiednim dla terenów zabudowanych. Dotyczyć to będzie głównie obszarów wzdłuż ul. Gamrot i ul. Skalnej.

Podsumowując, nie przewiduje się istotnie oddziałujących na omawiany komponent środowiska zmian związanych z realizacją ustaleń planu, niemniej lokalnie mogą nastąpić przekształcenia topoklimatu, jednak ze względu na niewielką skalę nowych terenów będą one miały charakter nieznaczny. Duże powierzchnie rolne w części południowo-wschodniej pozostawia się wolne od zabudowy, co będzie miało pozytywny wpływ na przewietrzanie obszaru.

5.4 WPLÝW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej. Ich realizacja wpłynie na przekształcenie powierzchni terenu, jednak nie należy spodziewać się znaczących zmian, gdyż projekt planu nie przewiduje wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi, składowiska odpadów, eksploatacja kopalni czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem dużej ilości mas ziemnych. Przekształcenia powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana, a skala przekształceń będzie nieznaczna.

5.5 WPLÝW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną degradacji w wyniku zajętości terenu. Dotyczyło to będzie tych fragmentów, gdzie przewidziana jest realizacja funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, a więc w wzdłuż ul. Gamrot i ul. Skalnej. Występują tu głównie gleby klasy RIVa oraz PsV. W świetle obowiązujących przepisów, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161), przekształcenie gleb klasy I-III na cele nierolnicze (poza obszarami miast) oraz gruntów leśnych na cele nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymaga zgody odpowiedniego organu. Na terenie objętym planem nie występują gleby klasy I-III, stąd nie zaistniała konieczność uzyskania zgody właściwego ministra. Brak jest tu również użytków leśnych, nie ma zatem potrzeby występowania o zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne.

5.6 WPLÝW NA ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym obszarze występuje udokumentowane złożo węgla kamiennego, obszary oraz tereny górnicze, które zostały wskazane w projekcie planu. Nie przewiduje się zagrożenia dla

tego komponentu środowiska. W związku z możliwością wystąpienia wpływów eksploatacji zaleca się aby na etapie projektowym każdorazowo uwzględniać aktualne czynniki geologiczno-górnice.

5.7 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Wprowadzenie przewidzianej w projekcie planu nowej zabudowy w miejscach, które na dzień dzisiejszy użytkowane są w sposób rolniczy (użytkowane grunty orne lub grunty czasowo odlogowane), spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi zanikiem roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych. Tereny wzdłuż ul. Gamrot, ul. Skalnej i ul. Chełmskiej ulegną przekształceniu w kierunku zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi zostaną z tych obszarów wyparte. Na terenach już zurbanizowanych wprowadzenie ustaleń planu nie spowoduje zmian stanu środowiska przyrodniczego, gdyż takowe występuje tu w tylko ograniczonym stopniu, jako zieleń przydomowa, ogrody, trawniki itp. Projekt nie przewiduje żadnych nowych dróg, utrwała jedynie istniejący układ komunikacyjny. Jego najistotniejszym ustaleniem jest pozostawienie południowo-wschodniej części obszaru wolnej od zabudowy, w celu ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych Smutnej Góry oraz wskazanie strefy „K” – ochrony krajobrazu kulturowego. Ustalenia te są niezwykle ważne, bowiem zabezpieczają teren przed niekontrolowaną zabudową i stanowią przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które wystąpią w części zachodniej i północno-zachodniej.

Reasumując, na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a realizacja planu nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące formy ochrony przyrody, zatem nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska. Zbocza Smutnej Góry w pokrewnych opracowaniach wskazywane były do objęcia ochroną. Projekt planu pozostawia je wolne od zabudowy, nie przewiduje się więc zagrożenia dla walorów krajobrazowych i przyrodniczych wzgórze.

5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Na skutek realizacji ustaleń planu nieznacznie zmieni się krajobraz w części zachodniej i północno-zachodniej analizowanego obszaru na skutek uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej wzdłuż ulic Gamrot, Chełmskiej i Skalnej. Obecnie na terenie tym występuje mozaika krajobrazu rolniczego oraz zabudowy jednorodzinnej, miejscami przeplatana krajobrazem rolniczym, zaś na skutek realizacji ustaleń planu zacznie przeważać krajobraz z ekstensywną zabudową mieszkaniową. Oba ww. typy aktualnie występują tu w różnych proporcjach, ale nie stanowią elementów dysharmonizujących, gdyż nawiązują do krajobrazu charakterystycznego dla tej części gminy. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie krajobrazu. Jednak niewątpliwie niezwykle istotne są tu również niuanse, będące poza kompetencjami planu, jak np. utrzymanie porządku na posesji. Jego najistotniejszym ustaleniem jest pozostawienie południowo-wschodniej części obszaru w formie terenów wolnych od zabudowy, w celu ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych Smutnej Góry, dla której wskazano również strefę „K” – ochrony krajobrazu kulturowego. Ustalenia te są niezwykle ważne, gdyż pozwolą na zachowanie cennych walorów krajobrazowych Smutnej Góry – jednego z najciekawszych pod tym względem obiektów na terenie gminy.

5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na przedmiotowym obszarze znajduje się stanowisko archeologiczne, dla którego projekt planu wprowadza szczegółowe zasady ochrony. Ustalono również strefy „W” ochrony archeologicznej oraz „K” ochrony krajobrazu kulturowego. Nie przewiduje się zatem zagrożenia dla zabytków archeologicznych i obiektów o wartościach kulturowych. Ustalenia planu pozwolą na zachowanie walorów krajobrazowych i historycznych Smutnej Góry.

5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym problemem jest poszerzenie funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. Zjawisko to może dotyczyć nowych terenów, które wskazano wzdłuż ul. Gamrot, ul. Chelmskiej i ul. Skalnej. W celu przeciwdziałania temu zjawisku projekt planu ustala następujące zasady zaopatrzenia w ciepło:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z uchwały NR V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017r. poz. 2624).

Ustalono również nakaz utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zakaz lokalizowania usług, których działalność może powodować ponadnormatywną uciążliwość wykraczającą poza działkę, do której inwestor posiada prawo do dysponowania. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹¹, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W związku z ustaleniami uchwały antysmogowej oraz stosunkowo niewielkim wzrostem powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń powietrza. Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami – bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Nie przewiduje się zagrożenia ze strony układu komunikacyjnego, gdyż plan nie wprowadza nowych odcinków dróg.

5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (produkcyjnych, usługowych, czy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części, tj. w ust. 2 tego artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinny powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. rozległe tereny przemysłowe w pobliżu obszarów chronionych akustycznie. Jednak niewątpliwie wprowadzenie urbanizacji na nieużytkowane dotychczas tereny może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym.

Po wprowadzeniu zabudowy mieszkaniowej czy usługowej poszczególne tereny „wypełnią” się odgłosami życia codziennego, takimi jak np. ruch samochodów, rozmowy, śmiech, koszenie trawników, szczekanie psów. Wszystkie te elementy spowodują, że jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, czego osoby wybierające to miejsce w celu przyszłego

¹¹ Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

zamieszkania powinny być świadome. Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek nowych dróg, nie przewiduje się więc zagrożenia w tym zakresie.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem, jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek ponadnormatywnych wartości, właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia, takie jak np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W sytuacji zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin, odpowiednia lokalizacja emitorów. W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza odrębnych zapisów z zakresu lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Jest to zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1537 ze zm.). Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na powstawanie nowej zabudowy niewątpliwie wzrośnie ilość powstających odpadów, choć nie będzie to wzrost znaczący i będą one zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1987 z późn. zm.), ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1289), jak również odpowiednie uchwały Rady Gminy. Nie ma zatem potrzeby ani ustawowej delegacji do regulowania tego zagadnienia przepisami miejscowego planu, w którym ustalono jedynie, by kwestie te były rozwiązywane zgodnie ze stosownymi aktami prawnymi, dotyczącymi gospodarki odpadami.

5.11.5 TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Na analizowanym obszarze nie występuje zagrożenie powodziowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

5.11.6 ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Na analizowanym obszarze nie występują zjawiska osuwiskowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów z tego zakresu.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia aglomeracji Chełm Śląski wyznaczonej Uchwałą Nr V/14/6/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 26 października 2015r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Chełm Śląski (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 4 listopada 2015r., poz. 5434);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości nakaz podłączenia działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub retencjonowanie z możliwością wtórnego wykorzystania;

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- zasilanie w energię elektryczną: wysokiego, średniego i niskiego napięcia liniami napowietrznymi lub kablami podziemnymi;
- dopuszczenie lokalizowania stacji transformatorowych

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych zbiorników z gazem płynnym;

w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną;
- nakaz stosowania proekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017r. poz. 2624);

w zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- gospodarowanie odpadami w sposób zgodny z przepisami odrębnymi;

w pozostałym zakresie:

- szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;

- uwzględniono występowanie stanowiska archeologicznego;
- uwzględniono występowanie Smutnej Góry wraz z jej walorami krajobrazowymi i historycznymi;
- uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego, obszaru i terenu górniczego.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej, której zakres zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 Prawa ochrony środowiska może zostać określony w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska, w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na terenach objętych planem, ani w ich pobliżu, nie występują obszary Natura 2000, a projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na ich cele, przedmiot ochrony i integralność, zatem nie zachodzi konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych generalnie należeć może:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rejestrowanie wniosków o ich sporządzenie lub zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocena zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z mpzp,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,
- oceny rozwoju gospodarczego (np. przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, powierzchni urządzonych terenów zieleni).

Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń projektu tego planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymania standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian – kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są: jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów tej dziedziny (np. IMGW, RZGW).

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski dla terenu w rejonie ulic Chełmskiej, Gamrot oraz Skalnej. Do jego realizacji przystąpiono na podstawie Uchwały Nr XXXIX/224/2018 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 15 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ulic Chełmskiej, Gamrot oraz Skalnej. Z opracowania wyłączono niewielki fragment terenu (część B, ok. 0,35 ha), który będzie procedowany w późniejszym okresie. Celem realizacji planu jest niedopuszczenie do ekspansji zabudowy na tereny, które nie są do tego przewidziane w obowiązującej Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski i jednocześnie umożliwienie procesów inwestycyjnych na obszarach przeznaczonych pod urbanizację.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została sporządzona zgodnie z obowiązującym przepisami.

Pod względem administracyjnym analizowany obszar o powierzchni ok. 40 ha zlokalizowany jest w województwie śląskim, w powiecie bieruńsko-lędzińskim, w północno-wschodniej części gminy Chełm Śląski. Jego północną granicę wyznacza ul. Gamrot, zachodnią – ul. Chełmska (DW934), południową i częściowo wschodnią – ul. Skalna. Granica w części północno-wschodniej przebiega nieregularnie po znajdujących się tu ruderalnych nieużytkach. W budowie geologicznej przedmiotowego terenu udział biorą osady triasowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe zalegające na starszych utworach karbońskich.

Na analizowanym terenie nie występują ciekły powierzchniowe, czy zbiorniki wód powierzchniowych. Wyróżnia się jednak użytkowe poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych i karbońskich, choć nie wydzielono tu głównych zbiorników wód podziemnych. W głębokim podłożu przedmiotowego obszaru znajdują się złoża węgla kamiennego i metanu, ustanowiono tu obszary i tereny górnicze. Według informacji przekazanych przez przedsiębiorcę górniczego mogą występować wpływy eksploatacji. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą w niższych częściach obszaru występują gleby piaskowe różnych typów genetycznych zaliczane do gleb bielcowych, rdzawych i brunatnych kwaśnych, które zostały włączone do kompleksu żytniego słabego. W wyższych położeniach Smutnej Góry, tam gdzie odsłaniają się warstwy wapieni i dolomitów triasowych, występują rędziny zaliczone do kompleksu pszennego wadliwego. Według mapy bonitacyjnej gleb znajdują się tu grunty orne klasy RIVb oraz pastwiska klasy V. W zdecydowanej większości gleby te pozostają w użytkowaniu, jedynie fragment położony w części wschodniej pozostaje ugorowany. Na analizowany obszar składa się mozaika terenów zurbanizowanych oraz gruntów rolnych. Zwarta zabudowa występuje głównie w zachodniej części terenu – wzdłuż ul. Chełmskiej, ul. Gamrot i ul. Skalnej, zaś w części północno-wschodniej, tj. wzdłuż ul. Gamrot, charakteryzuje ją rozproszenie – przeplatają ją grunty orne. W części południowo-wschodniej, na stokach Smutnej Góry, zabudowa nie występuje. Na przeważającym odsetku obszaru przeważają grunty orne pozostające w uprawie. Grunty ugorowane pojawiają się tylko w części wschodniej, na wschód od ul. Smutnej, gdzie rosną zadrzewienia o charakterze ruderalnym z topolą osiką, brzozą brodawkowatą i robiną akacjową oraz na niewielkich fragmentach południowej części terenu, gdzie pojawia się roślinność ruderalna, taka jak trzcinnik piaskowy, wrotycz, nawłocie itp. Wierzchołek Smutnej Góry znajduje się poza południową granicą opracowania. Wzgórze to posiada duże walory krajobrazowe, to jednak jego wartość przyrodnicza jest znikoma. Rosną tu głównie robinie akacjowe, będące gatunkiem obcym naszej flory. Za typową dla tego miejsca roślinność uznaje się buczyny lub grądy, zaś na terenach wylesionych - murawy kserotermiczne, niestety na Smutnej Górze siedliska tego typu nie występują. Na analizowanym obszarze nie wyróżnia się stanowisk gatunków roślin chronionych ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych, niemniej stoki Smutnej Góry mają duży walor krajobrazowy oraz znaczenie historyczne.

Nie występują również żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.). Stoki Smutnej Góry były proponowane do objęcia ochroną zarówno w opracowaniu ekofizjograficznym, jak i w suikzpm gminy. Dokumenty te nie precyzują konkretnej formy ochrony, wskazują jednak na konieczność ochrony walorów krajobrazowych. Wśród form ochrony przyrody odpowiednie byłyby tu: obszar chronionego krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy lub użytek ekologiczny.

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w rejestrze zabytków lub w ewidencji zabytków za wyjątkiem stanowiska archeologicznego 9/101-49 AZP. Zostało ono wskazane w projekcie planu – zarówno na jego rysunku, jak i w części tekstowej.

W wyniku powstania nowych terenów zurbanizowanych może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, projekt planu wprowadza jednak odpowiednie zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna zostaną przekształcone na terenach wskazanych pod zabudowę. Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące formy ochrony przyrody, zatem nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska. Zbocza Smutnej Góry zostały wskazane do objęcia ochroną. Najistotniejszym ustaleniem planu w tym zakresie jest pozostawienie południowo-wschodniej części obszaru jako terenów wolnych od zabudowy, w celu ochrony walorów krajobrazowych i przyrodniczych Smutnej Góry oraz wskazanie strefy „K” – ochrony krajobrazu kulturowego. Ustalenia te są niezwykle ważne, gdyż pozwolą zachować cenne walory krajobrazowe Smutnej Góry, będącej jednym z najciekawszych pod tym względem obiektów na terenie gminy. Nie zakłada się zagrożenia związanego z pogorszeniem jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia tego typu rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D. i inni: „Mapa sozologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M3463C Oświęcim, Przedsiębiorstwo „GEPOL”. Poznań, 2002 r.;

Absalon D. i inni: „Mapa hydrologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M3463C Oświęcim, Przedsiębiorstwo „GEPOL”. Poznań, 2002 r.;

Biernat S., Kryowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1958 r.

Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2016 r. MŚ, PIG, Warszawa 2017 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl>;

Gatlik J., Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Oświęcim, PIG, Warszawa, 1997 r.

Główny Urząd Statystyczny – strona internetowa www.gus.pl;

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948r.;

Jóźwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1986 r.;

Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa Geologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1979 r.;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.;

Matuszkiewicz J.M.: Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa 2008 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl>;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Strzezińska K, Formowicz R., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG 2002 r.;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęty Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;

Wilanowski S., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1 : 50000, ark. Oświęcim, PIG 2001 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Ul. Gamrot, północno-zachodnia część obszaru

Fot. 3 Widok z ul. Gamrot na Smutną Górę

Fot. 2 Ul. Gamrot, część północno-wschodnia

Fot. 4 Wschodnia część obszaru, ruderalne zadrzewione nieużytki

Fot. 5 Widok z południowo-wschodniej części obszaru, ze stoków Smutnej Góry

Fot. 6 Widok ze Smutnej Góry na Zbiornik Dzieńkowice

Fot. 7 Szczyt Smutnej Góry (poza obszarem opracowania), tzw. Brama Tysiąclecia

Fot. 8 Ul. Skalna, południowo-zachodnia część obszaru